

ze dne 28. dubna 1862, č. 28 ř. z. a § 1. cís. nař. ze dne 29. března 1866, č. 42 ř. z.). Propůjčí-li se práce kutací, odejme nebo zruší-li se, podléhá kutnému ještě v onom běhu, ve kterém se propůjčení stalo nebo ve kterém vydán byl nález odnímací, nebo oznámení o vzdání se práva hornímu úřadu učiněno. Po uplynutí tohoto běhu nepodléhá kutání, i když ještě vymazáno nebylo, kutnému (v. min. ze dne 1. června 1862 č. 3927). Kutné zapravuje se ve čtvrtletních lhůtách zároveň s daní z příjmů (nař. min. ze dne 25. dubna 1866 č. 49 ř. z.).

3. Daně.

a) *Daň pozemková.* Dani pozemkové podrobeny jsou ony plochy, kterých se ku jiným účelům než ku dolování používá, tak na př. plochy upotřebené ku štolám, šachtám, vodním nádržkám atd. (§ 16 zák. ze dne 24. května 1869, č. 88 ř. z.).

b) *Daň výdělková.* Dle patentu o výdělkové dani prosty jsou výdělkové daně jen doly podřízené horní pravomoci, které s dílem horním jsou v bezprostředním spojení a které odvádějí horní desátek. Všechny ostatní podniky a vedlejší zaměstnání, které výtěžky báňské dále spracují (tavírny, varny, žentouřiště), podléhají však výdělkové dani (d. dv. k. ze dne 10. března 1825 č. 7001 p. sb. z. pro Čechy a Halič). Sklady výrobků horních jsou podrobeny dani výdělkové (d. dv. k. ze dne 19. října 1839 č. 44534 p. sb. z. pro Moravu a Slezsko).

c) *Daň z příjmů.* Příjem z dolů a hutí patří do I. třídy. Úřady vyměřující daň mají povinnost při vyměřování daně dorozuměti se s horním hejtmanstvím, v jehož obvodu se nalézá dílo poplatné (zák. ze dne 28. dubna 1862 č. 28 ř. z.). Příjem přizná se úřadu t. zv. fassí. Zásoby výrobků nalézajících se na skladě nepovažují se za příjem, poněvadž do příjmu čítají se jen peněžité obnosy za nerosty stržené neb výrobky, které byly buď prodány neb podnikatelem díla spotřebeny, nebo společníkům in natura odevzdány (výn. min. fin. ze dne 27. června 1865 č. 9389). Přiznání výnosu báni a hutí má vydati ten, jenž podnik spravuje (§ 3. výn. min. fin. ze dne 14. ledna 1850 č. 10 ř. z.). Daň z příjmů dolů a hutí vyměřuje se poplatníku zvlášť nehledě na další jeho příjmy. Přiznání daně budiž podáno pro každé dílo horní sestávající z propůjčených měř důlních a denních, které samostatně účtuje, zvlášť. Jestliže podnikatel výtěžky horní nespotřebuje bezprostředně a nescizuje, nýbrž teprve po spracování je prodává, jsou tyto hotové výrobky základem pro vyměření daně. Horní hejtmanství mají příslušným úřadům berním po uplynutí každého běhu oznámiti změny, které nastaly ve stavu poplatníků. Úřady daně vyměřující zašlou přiznání ku prozkoumání horním úřadům revírním, v jichž okresích doly leží. Daň zapravuje se bezprostředně u úřadu berního (výn. min. fin. ze dne 29. března 1866 č. 617.). Pro vyměření daně není rozhodným 3letý průměr, nýbrž čistý výnos roku bezprostředně předcházejícího. (Výn. min. fin. ze dne 8. ledna 1875 č. 339.).

Dědic. Kdo přihlásí se ku dědictví jemu připadlému, jest dědicem v užším smyslu. Delát jest jen dědicem v širším smyslu; dědicem ve vlastním smyslu stává se teprve, když se byl úřadu pozůstalost projednávajícímu ku dědictví přihlásil a když přihláška jeho přijata byla. Dědici přísluší právo dědické t. j. výlučné právo ujmouti se držby celé pozůstalosti nebo poměrné její části (podílu dědického) (§ 532 o. o. z.). Každý dědic jest universálním následovníkem (sukcessorem) t. j. nastupuje přímo ve

veškery majetkové poměry zůstavitelovy jak aktivné tak i passivné, v jeho práva i závazky, pokud ovšem smrtí nezanikají; je-li tu dědic jen jeden, nastupuje v každý majetkový poměr a to celý, spoludědic ovšem jen v poměrnou část, naň připadající. Odtud plyne, že dědic reprezentuje ve příčině pozůstalosti zůstavitele (§ 547 o. o. z.) a že jen na něho, jako na universálního následovníka a representanta zůstavitelova, mohou se obrátiti věřitelé pozůstalostní za příčinou uspokojení svých pohledávek (§ 548. o. o. z.). V tom spočívá též podstatný rozdíl mezi dědicem a odkazovníkem. Zda ten, kdo závětí byl obmyšlen, jest dědicem či odkazovníkem, o tom rozhoduje ne snad pojmenování, jehož byl závětitel užil, nýbrž ta okolnost, zda obmyšlený dle pravé vůle závětitelovy i věřitelům pozůstalostním ve příčině závazků zůstavitelových zavázán býti má čili nic.

Co se týče názvosloví, jest podotknouti: Zákon nazývá toho, jenž ku dědictví byl povolán, za živa zůstavitele domnělým dědicem; někde nazývá se dědicem i nepřihlásivší se delát, druhdy opět zahrnují se výrazem »dědic« i odkazovníci (tak v § 712 o. o. z.), většinou však užívá se slova »dědic« ve vlastním smyslu.

Dědic nepominutelný stává se dědicem jen tehdy, byl-li jemu díl povinný zůstaven výslovně, jako podíl dědický (§ 774 o. o. z.), neb byl-li omylem pominut (§§ 777 a 778 o. o. z.); ve všech ostatních případech může dědic nepominutelný vznésti pouze nárok, aby jemu byla soudem na penězích vyměřena hodnota jeho povinného dílu; nárok na poměrnou část jednotlivých věcí movitých i nemovitých, do pozůstalosti náležejících, však činiti nemůže (dvor. dekr. ze dne 31. ledna 1844 č. 781 sb. z. s.) a není tudíž universálním následovníkem a též ne ani dědicem. Viz čl. Právo dědické.

Defensor matrimonii. (Obhájce svazku manželského.)

Defensor matrimonii jest soudem k tomu zřízen, aby hájil platnost resp. nerozlučnost svazku manželského ve sporu o těchto okolnostech všešlém. Úloha jeho spočívá v tom, aby byl soudu nápomocen při pátrání po skutečné pravdě, pročež jest jeho povinností, aby se všech jednání zúčastnil. Jeho povinností jest tudíž, aby vyšetřil všechny okolnosti, které při rozhodování o platnosti nebo neplatnosti manželství, závažnými býti mohou (§ 97 o. o. z.), tak aby ve sporu na všechno poukázati mohl, co se za platnost manželství přimlouvá, nebo co by aspoň oslabiti mohlo důkaz, který byl uveden na doklad neplatnosti manželství. Dle nesprávného znění § 17 dv. d. ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. mohlo by se zdáti, jakoby obhájci svazku manželského příslušela úloha vyšetřujícího soudce, který by byl povinnen se stejnou svědomitostí u soudu vše uvést, co platnosti manželství nasvědčuje a co jí odporuje. Takovému pojmutí odporuje však nejen pojmenování jeho osoby »obhájcem manželství«, nýbrž i historický původ tohoto zřízení právního.

Defensor matrimonii má se vyjádřiti o řečech žalobcových (§ 14 dv. d. ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s.), a jest nejen oprávněn, nýbrž dokonce povinnen proti rozsudku, který na neplatnost manželství zní, podati stížnost odvolací, po případě řádnou i mimořádnou stížnost dovolací. Dle § 115 o. o. z. a dv. d. ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. zřizuje se defensor matrimonii netoliko při sporech o neplatnost manželství, nýbrž i pro spory o rozlučení manželství. Obhájce svazku manželského pro tyto spory zřízený má stejná práva a povinnosti, jako obhájce plat-